

Knihovna
„Československého Vojáka“.
Svazek 1.

.....

POVELY

pro pěchotu v semknutých útvarech.

V Jekatěrinburgu 1918.
Nákladem Odbočky Československé Národní Rady v Rusku.
Tiskem vlastním.

Knihovna „Československého Vojáka“. Sv. 1.

Povely pro pěchotu

v semknutých útvarech.

Schváleno správcem Vojenského Odboru
OČSNR 20. srpna 1918.

Jekatěrinburg 1918.
Nákladem Odbočky Československé Národní
Rady v Rusku. Tiskem vlastním.

Povely pro pěchotu

v semknutých útvarech.

I.

Cviěení jednotlivce.

a) Cviky na místě.

1. **Nastoupit!**
Nastúpit!
2. **Pozor!**
3. **Pohov!**
4. **V pravo (v levo) hledě!**
V pravo (l'avo) hl'adě!
5. **Přímě hledě!**
Priamo hl'adě!
6. **K zemi!**
7. **Vstát!**
Vstať!

b) Obraty.

9. **V pravo (levo) v bok!**
V pravo (l'avo) v bok!

10. Na pravo (levo) v přič!
  - Na pravo (l'avo) v prieč!
11. Zpět čelem!
  - Zpät čelom!
12. Čelem vzad!
  - Čelom vzad!

c) Pohyby.

13. Pochodem pochod! — „Pochodem“ se připouští při cvičení jednotlivce výjimečně jako návěští.
  - Pochodom pochod!
14. Zkrátit krok!
15. Plný krok!
16. Během vpřed!
  - Behom vpred!
17. Zastavit stát! — „Zastavit“ se připouští při cvičení jednotlivce výjimečně jako návěští.

II.

Cviky se zbraní.

18. K útoku zbraň!
19. K noze zbraň!
  - K nohe zbraň!
20. Na rámě zbraň!
  - Na rameno zbraň!
21. K poctě zbraň!
  - K pocte zbraň!
22. V pravo (levo) k poctě zbraň!
  - V pravo (l'avo) k pocte zbraň!

23. Sestavit zbraň!
Sostavit zbraň!
24. Do zbraně!
Do zbrane!

III.

Řad.

a) Uspořádání.

25. Nastoupit v řad!
Nastúpiť v rad!
26. Na první a druhé odpočítat!
Na prvých a druhých odpočítat!
27. Odpočítat!
Odpočítat!

b) Vyřízení.

28. Na pravo (levo) zříditi řad! — Přimo
hled!
Na pravo (l'avo) sriadit' rad! — Priamo
hl'ad!

c) Pozdrav.

29. V pravo (levo) hled! — Přimo hled!
V pravo (l'avo) hl'ad! — Priamo hl'ad!

d) Obraty.

Viz bod 9.—12.

Přeměna řadu v zástup:

30. V pravo (levo) v bok! — V levo (pravo)
čelem!
V pravo (l'avo) v bok! — V l'avo (pravo)
čelom!

e) Rozstup a sraz!

31. Ze středu (na pravo, na levo) na . . .
kroků rozstup!
Zo stredu (na pravo, na l'avo) na . . .
krokov rozstup!
32. Řad na pravo (levo, do středu) sraz!
Rad na pravo (l'avo, do stredu) sraz!

f) Přeměna řadu v šik.

33. V šik srazit do středu (na pravo, na
levo) — druzí vzad!
V šik sraziť do stredu (na pravo, na
l'avo) — druhí vzad!
34. S prava (leva) v řad — druzí vpřed!
S prava (l'ava) v rad — druhí vpred!

g) Změna směru.

35. Směrem k . . . (velitel naznačí předmět)
v pravo (levo) — zřídít řad!
Smerom k . . . (velitel' naznačí predmet)
v pravo (l'avo) — sriadit rad!

h) Pohyby.

36. Řad pochod!
Rad pochod!
37. Řad stůj!
Rad stoj!
38. Na místě!
Na mieste!

Zatáčení. 1. Na místě nebo s místa:

39. V pravo (levo) zatočit pochod!
V pravo (l'avo) zatočit pochod!
Řad stůj! nebo Přímý směr!
Rad stoj! lebo Priamy smer!

2. V pochodu:

40. V pravo (levo) zátoč! — Přímý směr!
V pravo (l'avo) zatoč! — Priamy smer!

Ze zástupu v pochodu v řad se zastavením:

41. V řad srazit v pravo (levo) čelem!
V rad srazit v pravo (l'avo) čelom!

ch) Přeměna zástupu v řad čelně
vzpříčením.

1. Na místě:

42. Na pravo (levo) v řad pochod!
Na pravo (l'avo) v rad pochod!

2. V pochodu:

43. Na pravo (levo) v řad!
Na pravo (l'avo) v rad!
44. Během na pravo (levo) v řad!
Behom na pravo (lavo) v rad!

IV.

Četa.

a) Uspořádání.

45. Xtá četa nastoupit v šik!
Xtá četa nastúpiť v šík!
Viz body 25.—27.

46. Velitelé družstev vpřed pochod!
Velitelia družstiev vpred pochod!

b) Vyřízení.

47. Na pravo zříditi šik! — Přímo hled!
Na pravo sriaditi šik! — Priamo h'lad'

c) Pozdrav.

48. Četa v pravo (levo) hled! — Přímo hled!
Čata v pravo (l'avo) h'lad'! — Priamo h'lad'!

d) Obraty.

Přeměna šiku v dvojstup:

49. V pravo (levo) v bok!
V pravo (l'avo) v bok!

Zpět do šiku:

50. V levo (pravo) čelem!
V l'avo (pravo) čelom!

Přeměna šiku v čtyrstup:

51. V čtyrstup v pravo (levo) v bok!
V štvorstup v pravo (l'avo) v bok!
(též s puškou na rameni.)

Zpět do šiku:

52. V šik v levo čelem!
V šik v l'avo čelom!

Z čtyrstupu v dvojstup:

53. V dvojstup vzad!

Z dvojstupu v čtyrstup:

54. V čtyrstup vpřed!
V štvorstup vpred!

e) Změna směru.

55. Směrem k . . . (velitel naznačí předmět)
v pravo (levo) — zřídít šik!
Smerom k . . . (velitel' naznačí predmet)
v pravo (l'avo) — sriadit' šík!

f) Pohyby.

56. Četa pochod!
Čata pochod!
57. Četa stůj!
Čata stoj!

Zatáčení. 1. Na místě nebo s místa:

58. Četa v pravo (levo) zatočit pochod! —
Četa stůj! nebo Přímý směr!
Čata v pravo (l'avo) zatočit pochod! —
Čata stoj! lebo Priamy smer!

2. V pochodu:

59. Četa v pravo (levo) zátoč! — Přímý
směr!
Čata v pravo (l'avo) zstoč! — Priamy
smer!

Z dvojstupu v pochodu v šik se zastavením:

60. V šik srazit v pravo (levo) čelem!
V šik sraziť v pravo (l'avo) čelom!

g) Z dvojstupu čelně v proud.

Na místě:

61. Četa na levo (pravo) v proud pochod!
Čata na l'avo (pravo) v prúd pochod!

V pochodu:

62. Četa na levo v proud!

Četa na l'avo v prúd!

Praví krajníci zkrátí krok, po přechodu v proud velí velitel čety:

Plný krok!

b) Z dvojstupu neb čtyrstupu čelně v šik.

1. Na místě:

63. Četa na levo (pravo) v šik pochod!

Četa na l'avo (pravo) v šik pochod!

64. Četa během na levo (pravo) v šik!

Četa behom na l'avo (pravo) v šík!

2. V pochodu:

65. Četa na pravo (levo) v šik!

Četa na pravo (l'avo) v šík!

Z šiku v pochodový útvar:

66. Čelně v dvojstup (čtyrstup) spojit v pravo v bok!

ch) Z proudu čelně v šik!

1. Na místě:

67. Četa na levo v šik pochod!

Četa na l'avo v šik pochod!

Velitelé II., III. a IV. družstev velí:

Zpět čelem!

Zpät čelom!

Družstvo stůj!

Družstvo stoj

2. V pochodu :

68. Četa na levo v šik!
Čata na l'avo v šík!

Velitel I. družstva:

Zkrátit krok!

Velitelé II., III. a IV. družstev:

Zpět čelem! — Zkrátit krok!

Zpět čelom! — Zkrátit krok!

Velitel čety, když došla družstva do šiku :

Plný krok!

3. V pochodu se zastavením :

69. Na čelné družstvo četa na levo v šik!
Na čelné družstvo čata na l'avo v šík!

Velitel I. družstva velí:

Družstvo **stůj!**

Družstvo **stoj!**

Ostatní povely jako v příp. „Na místě“.

i) Z šiku v proud.

I. V čelném směru.

1. S místa:

70. Četa s prava v proud **pochod!**
Čata s prava v prúd **pochod!**

2. V pochodu:

71. Četa s prava v **proud!**
Čata s prava v **prúd!**

II. V božném směru:

1. Na místě nebo s místa:

72. Družstva v pravo (levo) **zatočit pochod!**
Družstvá v pravo (l'avo) **zatočit pochod!**

Četa stůj! nebo Přímý směr!
Čata stoj! lebo Priamy smer!

2. V pochodu:

73. Družstva v pravo (levo) zátoč! — Přímý směr!
Družstvá v pravo (l'avo) zatoč! — Priamy smer!

j) Změna směru proudu zatáčením.

1. S místa:

74. Četa v levo (pravo) zatočit pochod!
Čata v l'avo (pravo) zatočiť pochod!

2. V pochodu:

75. Četa v levo zátoč! — Přímý směr!
Čata v l'avo zatoč! — Priamy smer!

k) Změna směru proudu na místě vyřízení:

76. Směrem k . . . v pravo (levo) — zřídít proud!
Smerom k . . . v pravo (l'avo) -- sriadit prúd!

V.

Rota.

a) Uspořádání.

Viz bod 45.—46. s příslušnou záměnou slov: „četa“, „družstva“, za slova „rota“, „četa“.

Vyřízení.

Viz bod 47.

Pozdrav.

Viz bod 48.

Obraty.

Viz body 49.—54.

Změna směru.

Viz bod 55.

Pohyby.

I. Z šiku v pochodové útvary.

a) Čelně.

1. V čtyřstupu:

77. Čelně v čtyřstupu spojit v pravo v bok!
— Pochod! (s místa.)

Čelne v štvorstupu spojit v pravo v bok!
— Pochod!

78. Čelně v čtyřstupu spojit v pravo v bok!
(v pochodu.)

Čelne v štvorstupu spojit v pravo v bok!

2. V proudu:

79. Rota s prava v proud pochod! (s místa.)
Rota s prava v prúd pochod!

80. Rota s prava v proud! (v pochodu.)
Rota s prava v prúd!

b) bočně:

1. V čtyřstupu:

81. V čtyřstupu v pravo v bok!
V štvorstupu v pravo v bok!

2. V proud:

82. Družstva v pravo zatočit **pochod!**
Rota **stůj!** nebo **Přímý směr!**
Rota **stoj!** lebo **Priamy smer!**
(Na místě nebo s místa.)
83. Družstva v pravo **zátoč!** — **Přímý směr!**
Družstva v pravo **zatoč!** — **Priamy smer!**
(v pochodu.)

II. Z šiku čelně v četový proud.

1. Na místě:

84. Rota na první četu v četový **proud!**
Rota na první čatu v četový **prúd!**
Velitelé II. III. a IV. čety velí:
V čtyrstup v pravo v **bok!**
V štvorstup v pravo v **bok!**
Na to velí rotný:
Pochod!
Když II. III. a IV. četa došla v zákryt za
I. četou, vel. čety velí:
Četa stůj! — V šik v levo **čelem!**
Čata stoj! — V šik v l'avo **čelom!**

2. S místa:

85. Rota s prava v četový **proud!**
Rota s prava v četový **prúd!**
Na tento povel vel. II., III. a IV. čety velí:
V čtyrstup v pravo v **bok!**
V štvorstup v pravo v **bok!**
Na to velí rotný:
Rota pochod!
a podle potřeby:
První četa zkrátit **krok!** nebo

První četa směrem k . . . a pod.

Když chvost II., III. a IV. čety míjí levé křídlo předcházející čety, velí vel. čety:

V šik v levo čelem!

V šik v l'avo čelom!

a když četa dospěje do šiku, velí dle potřeby:

Zkrátit krok! a pod.

Rotný opět, když se připojila poslední četa, dle potřeby:

Plný krok! a j.

3. V pochodu:

86. **Rota s prava v četový proud!**

Rota s prava v čatový prúd!

Četa první postupuje zkráceným krokem v před, četa II., III. a IV. provedou na povel velitelů čtyřstup v pravo v bok a když minuly svou předcházející, prejdou v šik v levo čelem. Všechny povely jako v bodě předešlém.

III. Z pochodových útvarů v šik.

1. Z čtyřstupu:

na místě:

87. **Rota na levo v šik pochod!**

Rota na l'avo v šik pochod!

v pochodu:

88. **Rota na levo v šik!**

Rota na l'avo v šik!

IV. Z pochových útvarů v četový proud.

a) Z dvojstupu:

1. Na místě:

89. **Rota na levo v četový proud pochod!**

Rota na l'avo v čatový prúd pochod!

— Každá četa vykročí v levo v přič do šiku, až dosáhne vzdálenosti 6 kroků od čety předcházející. Pravý krajník první čety zůstane na svém místě.

2. V pochodu:

90. Rota na levo v četový proud!
Rota na l'avo v čatový prúd!
— Plný krok!

b) ze čtyrstupu:

1. Na místě:

91. Rota na levo v četový proud pochod!
Rota na l'avo v čatový prúd pochod!

— Všechny čety provedou současně pohyb vzpříčením v levo jako na povel: „Četa na levo v šik!“ Pravý krajník I. čety zůstane na místě, II., III. a IV. četa postupují půl krokem, a když přešly v šik, celým krokem, až na 6 kroků od své přední, kde velí vel. čety:

Četa stůj!
Čata stoj!

2. V pochodu:

92. Rota na levo v četový proud!
Rota na l'avo v čatový prúd!

Provedení stejné jako v bodě 91., jenže první četa jde napřed zkráceným krokem, rovněž každá následující, jakmile dojde na vzdálenost 6 kroků od své přední. Když přimkne poslední četa, velí rotný:

Plný krok!

- V. Z proudu po družstvech v četový proud.

1. S místa:

93. Rota během na levo v četový proud!
Rota behom na l'avo v čatový prúd!

2. Na místě:

94. Rota na levo v četový proud **pochod!**
Rota na l'avo v četový prúd **pochod!**

3. V pochodu:

95. Rota na levo v četový proud!
Rota na l'avo v četový prúd!

Príslušné povely náčelníků družstev a čet viz v bodě 58 a 59.

VI. Z četového proudu v pochodové útvary.

a) čelně:

1. S místa:

96. Rota čelně v dvojstap (čtyrstup) spojit v pravo v **bok!** — **Pochod!**
Rota čelne v dvojstap (štvorstup) spojit v pravo v **bok!** — **Pochod!**

2. V pochodu:

97. Rota čelně v dvojstap (čtyrstup) spojit v pravo v **bok!**
Rota čelne v dvojstap (štvorstup) spojit v pravo v **bok!**

V proud po družstvech:

1. S místa:

98. Rota s prava v proud **pochod!**
Rota s prava v prúd **pochod!**

2. V pochodu:

99. Rota s prava v proud!
Rota s prava v prúd!

b) bočně:

1. S místa:

100. Družstva v pravo zatočit **pochod!** —
Družstva v pravo zatočíť **pochod!** —
Přímý **směr!**
Priamy **směr!**

2. V pochodu:

101. Družstva v pravo **zátoč!**
Družstva v pravo **zatočí!**

VII. Z četového proudu v šik!

1. Na místě:

102. Rota v levo v šik **pochod!**
Rota v l'avo v šik **pochod!**
— Četaři II., III. a IV. čety velí:
V čtyrstup v levo v **bok!**
V štvorstup v l'avo v **bok!**

Na to velí rotný:

Pochod!

Četa jde na příslušnou výši, až její chvost se octne na výši levého křídla čety před ní stojící a četař velí:

V pravo **čelem!** — Četa **stůj!**

V pravo **čelom!** — Četa **stoj!**

2. V pochodu:

103. Rota v levo v **šik!**
Rota v l'avo v **šik!**

Velitel první čety:

Zkrátit **krok!**

Zkrátíť **krok!**

Velitelé II., III. a IV. čety:

**Čtyrstup v levo v bok! — V pravo
čelem! — Zkrátit krok!**

**Štvorstup v l'avo v bok! — V pravo
čelom! — Zkrátit krok!**

Když jsou všechny čety v šiku, velí rotný

Plný krok!

3. V pochodu se zastavením:

104. **Na čelnou četu rota v levo v šik!**

Na čelnú čatu rota v l'avo v šik!

Četař I. čety: **Četa stůj!**

Čata stoj!

Ostatní jako v bodě 102.

VI.

Prapor.

a) **Přechod z čtyrstupu nebo
z proudu v zálohový proud.**

105. **Prapor v zálohový proud!**

Prapor v zálohový prúd!

b) **Přechod ze zálohového proudu
čelně v čtyrstup.**

106. **Prapor čelně v čtyrstup spojit! X-tá rota
ku předu!**

**Prapor čelne v štvorstup spojit! X-tá
rota ku predu!**

c) Přečod ze zálohového proudu
čelně v proud.

107. Prapor s prava v proud! X-tá rota ku
předu!

Prapor v prava v prúd! X-tá rota ku
predu!

Povely pro střelbu v četě.

(V řadu i rotě obdobně.)

108. Po baterii u kostela . . . (Kleče, leže,
prvý řad kleče) četou — k palbě! —
12! — Četa — pal!

Po baterii pri kostele . . . (Klačiac, la-
žiac, prvý rad klečiac) čatou —
k palbe! — 12! — Čata — pal.

109. Na počest. Četa k palbě! — Vzhůru.
— Četa — pal!

110. Zamkni!

111. Náboj ven!

Naboj ven!
